

Sygn. akt XXV C 542/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Tomasz Gal

Protokolant Maja Cichoń

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 czerwca 2016 roku w Warszawie

sprawy z powództwa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W.

przeciwko Bankowi (...) S.A. w W.

o zapłatę

orzeka:

- 1) zasądza od Banku (...) S.A. w W. na rzecz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. kwotę 56.250,63 zł (pięćdziesiąt sześć tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych, 63/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 6 października 2015 r. do dnia zapłaty,
- 2) oddala powództwo w pozostałym zakresie,
- 3) zasądza od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. na rzecz Banku (...) S.A. w W. kwotę 5.610,15 zł (pięć tysięcy sześćset dziesięć złotych, 15/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XXV C 542/16

UZASADNIENIE

Powódka **Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W.** (oznaczona dalej jako (...) lub Agencja) w pozwie wniesionym w dniu 19 lutego 2016 r. (data prezentaty - k. 2), skierowanym przeciwko pozwanemu **Bankowi (...) S.A. w W.** (oznaczonemu dalej jako Bank) wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 270.530,71 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 6 października 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka podała, że pozwany ponosi wobec niej odpowiedzialność odszkodowawczą kontraktową, ponieważ nie wykonał w należyty sposób umowy, na podstawie której poprzednik prawny pozwanego, a następnie sam pozwany był zobowiązany do odzyskania wierzytelności przysługującej Agencji od dłużników małżonków K. R. i Z. R. z tytułu zawartej umowy kredytowej. Wprawdzie w imieniu i na rzecz Agencji wierzytelność ta została wyegzekwowana częściowo, ale po dniu 4 lutego 2002 r. pozwany nie podjął żadnych czynności wobec dłużników celem odzyskania pozostałej części wierzytelności. Ponadto pozwany dopiero w dniu 9 lutego 2012 r. udzielił powódce informacji o aktualnym stanie zadłużenia. Powódka podkreśliła, iż w 2015 r. dokonała już samodzielnie ponownego wszczęcia postępowania egzekucyjnego wobec dłużników, ale małżonkowie R. wystąpili wówczas z powództwem przeciwko Agencji o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. W następstwie tego Sąd pozbawił przedmiotowy tytuł

wykonawczy wykonalności uznając, iż roszczenie wobec kredytobiorców uległo przedawnieniu z dniem 4 lutego 2012 r. i dodatkowo zasądził od kredytobiorców na rzecz Agencji kwotę 4.458 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W ocenie powódki niepodjęcie odpowiednich czynności przez pozwanego wobec dłużników małżonków K. i Z. R. spowodowało stan przedawnienia roszczenia powódki. Tym samym pozwany naruszył warunki łączących strony umów o współdziałaniu.

Powódka uznała, iż w tym stanie rzeczy pozwany zobowiązany jest do naprawienia szkody poniesionej przez powódkę wskutek nienależytego wykonania umowy. Zdaniem powódki szkoda ta wynosi łącznie kwotę 270.530,71 zł, na którą składają się: niewyegzekwowana i przedawniona należność główna przysługująca Agencji wobec K. R. i Z. R. w wysokości 40.468,08 zł, odsetki liczone od tej kwoty w wysokości 225.604,63 zł oraz koszty sądowe zasądzone w sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności od Agencji na rzecz K. i Z. małżonków R. w wysokości 4.458 złotych.

Jako podstawę prawną dochodzonych roszczeń powódka wskazała przepis art. 471 kc (k. 2 - 6).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 25 lutego 2016 r. w sprawie o sygn. akt XXV Nc 95/16 Sąd orzekł zgodnie z żądaniem powódki (k. 134).

Pozwany **Bank (...) S.A. w W.** w terminie złożył sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty, w którym zaskarżył nakaz w całości i wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Jednocześnie w przypadku uwzględnienia powództwa w zakresie dopłaty przekazanej do procentowania kredytów pozwany wniósł o ograniczenie zasądzonych odsetek od kwot dopłat za okres ostatnich trzech lat z uwagi przedawnienie roszczenia w tym zakresie jako roszczenia o świadczenie okresowe.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, że po stronie powodowej Agencji istniał obowiązek współdziałania z pozwanym Bankiem w zakresie realizacji zobowiązań i wierzytelności finansowych wynikających z umów o spłatę zrestrukturyzowanego długu, ponieważ zgodnie z § 1 ust. 1 umowy z dnia 21 września 1998 r. przedmiotem umowy jest współdziałanie Agencji i Banku w zakresie wierzytelności i zobowiązań finansowych wynikających z umowy zawartej w dniu 10 lipca 1992 r. pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej a Bankiem w sprawie zasad funkcjonowania rozdysponowania środków Funduszu na cele restrukturyzacji oddłużenia rolnictwa przejętych przez Agencję na podstawie art. 12 ustawy z dn. 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji (...). W ocenie pozwanego Agencja co najmniej 2010 r. miała świadomość stanu prawnego i faktycznego sprawy K. i Z. R..

Pozwany podniósł, że bezpodstawny jest zarzut powódki o dopuszczeniu przez Bank do przedawnienia wierzytelności, ponieważ to Agencja we właściwym czasie nie podjęła działań wobec dłużnika, nie korzystała z przysługujących jej uprawnień kontrolnych i na bieżąco nie analizowała przebiegu procesu obsługi przez pozwanego jej wierzytelności (k. 137 – 138).

W piśmie z dnia 22 kwietnia 2016 r. powódka podtrzymała stanowisko w sprawie, podkreślając, iż dochodzona przez nią w niniejszym procesie kwota 225.604,63 zł wyliczona jako zsumowane odsetki z tytułu opóźnienia stanowi element szkody i dlatego nie jest to roszczenie o świadczenie okresowe (k. 170 – 173). Ponadto powódka podała, iż kwota sporna 225.604,63 zł została wyliczona przez powódkę jako zsumowane odsetki z tytułu opóźnienia w zapłacie należności głównej za okres od dnia 15 stycznia 1995 r. do dnia 14 września 2015 r. (k. 185 – 186).

Strony podtrzymały stanowiska na rozprawie w dniu 29 czerwca 2016 roku.

Na podstawie przedstawionego materiału dowodowego, a w szczególności na podstawie: umowy z dnia 10 lipca 1992 r. (k.11-14), umowy Nr (...) o spłatę zrestrukturyzowanego długu z dnia 1 lutego 1993 r. (k. 15-16), umowy o cesję wierzytelności z dnia 31 października 1992 r. wraz z certyfikatem (k. 17-19, umowy kredytowej nr (...) (k. 20-24), dokumentacji związanej z restrukturyzacją zadłużenia Z. R. (k. 25-33), wezwania do zapłaty z dnia 28 grudnia 1994 r. (k.35), pozwu (k. 36-38), wyroku z dnia 15 maja 1997 r. (k. 67-68), wniosku o wszczęcie egzekucji (k. 40),

postanowienia o planie podziału z dnia 27 stycznia 2000 r. (k. 41-42), potwierdzenia przelewu (k.43), postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego (k. 44), korespondencji (k. 45-51), protokołu z przekazania dokumentacji kredytowej (k. 52), korespondencji (k. 54-61), wniosku o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego (k. 62-64), postanowienia z dnia 12 lutego 2015 r. (k.68-69), pozwu o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (k. 70-75), odpowiedzi na pozew wraz z przypozowaniem (k. 78-80), wyroku z dnia 10 czerwca 2015 r. wraz z uzasadnieniem (k.84-93), umowy z dnia 7 stycznia 1999r. (k. 96-97), umowy z dnia 21 września 1998 r. (k. 98-103), aneksu Nr (...) (k. 104), umowy z dnia 25 maja 1995 r. (k.105-108), aneksu Nr (...) (k. 109-112), aneksu (k. 113), pisma powódki – żądania naprawienia szkody (k. 131-133), pism pozwanego (k. 151-154, 156) **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

Z. R. w dniu 8 marca 1991r. zawarł umowę kredytową nr (...) z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W.. Bank (...) udzielił kredytobiorcy kredytu w wysokości 700 000 000 zł. Kredyt został zabezpieczony hipoteką na nieruchomości (umowa kredytowa nr (...) z dnia 8 marca 1991 r., k. 20-24). W dniu 1 lutego 1993r. Z. R. zawarł kolejną umowę o spłatę zrestrukturyzowanego długu (umowa nr (...) o spłatę zrestrukturyzowanego długu z dnia 1 lutego 1993 r., k. 15-16).

Pomiędzy poprzednikiem prawnym pozwanego - Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. a Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, będącym dysponentem Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa w dniu 10 lipca 1992 r. została zawarta umowa nr (...) w zakresie współdziałania w gospodarowaniu środkami Funduszu. Przedmiotem umowy było współdziałanie Funduszu i Banku w zakresie zasad funkcjonowania i rozdysponowania środków Funduszu na cele restrukturyzacji i oddłużenia rolnictwa w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 1992 r. w sprawie zasad funkcjonowania oraz źródeł zasilania Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (umowa z dnia 10 lipca 1992 r., k.11-14).

Pomiędzy poprzednikiem prawnym powódki, powódką a Bankiem (...) S.A. i jego następcą prawnym pozwanym Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. zawarte zostały następujące umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji wierzytelności i zobowiązań finansowych wynikających z umowy zawartej w dniu 10 lipca 1992 r.: umowa z dnia 25 maja 1995 r. (k. 105-108) wraz z aneksem nr (...) (k. 109-112), umowa z dnia 21 września 1998 r. (k. 98-103), umowa z dnia 7 stycznia 1999 r. (k. 96-97), aneks z dnia 31 grudnia 2013 r. (k. 113-115).

Na mocy powyższej umowy z dnia 10 lipca 1992 r. Bank (...) S.A. zawarł umowy o współdziałaniu w gospodarowaniu środkami Funduszu z bankami kredytującymi, w tym z Bankiem (...) S.A. w W., który z kolei zawarł w dniu 1 lutego 1993 r. ze Z. R. umowę o spłatę zrestrukturyzowanego długu (umowa z dnia 1 lutego 1993 r., k. 15-16).

(...) Bankiem (...) S.A. w W., który działał w imieniu i na rzecz Funduszu Restrukturyzacji i Modernizacji Oddłużenia (...) (poprzednika prawnego powodowej Agencji) a Bankiem (...) S.A. (poprzednikiem prawnym pozwanego) doszło w dniu 31 października 1992 r. do zawarcia umowy o cesję wierzytelności. W ust. 1 pkt 1. tej umowy zbywca oświadczył, że posiada niesporną wierzytelność przysługującą od dłużnika Z. R. z tytułu zawartej umowy kredytowej Nr (...) z dnia 8 marca 1991 r. o łącznej wartości nominalnej wynikającej z ksiąg bankowych 763.291200,00 złotych. Zgodnie z treścią ust. 1 pkt 3 umowy zbywca przeniósł na nabywcę w całości powyższą wierzytelność. W ust. 1 pkt 4 umowy strony określiły, że wraz z przenoszoną wierzytelnością przechodzą wszelkie prawa z nią związane (umowa z dnia 31 października 1992r., k. 17-18).

Fundusz (...) funkcjonował w latach 1992-1993. Nie był podmiotem praw i obowiązków, lecz służył Ministrowi Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej do dysponowania nim na cele określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 1992 r. w sprawie zasad funkcjonowania oraz źródeł zasilania Funduszu (...). Celem Funduszu było zniwelowanie negatywnych skutków wzrostu zobowiązań finansowych sektora rolno-przetwórczego wobec banków, powstałych z powodu gwałtownego wzrostu oprocentowania kredytów bankowych. Cel ten realizowano przez wykup wierzytelności banków oraz udzielanie ze środków budżetowych kredytów preferencyjnych (okoliczności bezsporne).

Powodowa Agencja powstała na mocy ustawy z dnia 19 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. (...) przejęła środki finansowe i mienie oraz zobowiązania i wierzytelności finansowe Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa. Obecnie, na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja

2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa powódka w dalszym ciągu prowadzi sprawy przejęte od Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa w zakresie zobowiązań i wierzytelności finansowych tego Funduszu (okoliczności bezsporne).

Wezwaniem do zapłaty z dnia 28 grudnia 1994 r. Bank (...) S.A. wezwał Z. R. do zapłaty kwoty 729.017,00 zł do dnia 15 stycznia 1995 r. (wezwanie do zapłaty z dnia 18 grudnia 1994r., k. 35).

W związku z brakiem spłaty Bank (...) S.A. w dniu 30 listopada 1995 r. wystąpił w imieniu powódki z pozwem przeciwko małżonkom Z. i K. R. o zapłatę (pozew k. 36-38).

Wyrokiem z dnia 15 maja 1997 r., zaocznym w stosunku do Z. R., w sprawie o sygn. akt IV C 476/96 Sąd Wojewódzki w Warszawie zasądził od Z. R. na rzecz powódki kwotę 729.017,70 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 64.116,46 zł od dnia 15 stycznia 1995 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 8.785,24 zł od dnia 11 grudnia 1995 r. do dnia zapłaty, a także kwotę 2000 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W stosunku do K. R. powództwo oddalono (wyrok z dnia 15 maja 1997, k. 39).

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 25 lutego 1998 r. w sprawie o sygn. akt I ACa 779/97 zmienił wyrok Sądu Wojewódzkiego w ten sposób, że zasądzoną należność zasądził także od K. R., przy czym z ograniczeniem jej odpowiedzialności do nieruchomości, dla której prowadzona jest KW nr (...) przez Sąd Rejonowy w Otwocku (k. 39v).

Na podstawie uzyskanego tytułu wykonawczego przez Bank (...) S.A. działający w imieniu i na rzecz (...) wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne, w toku którego należność Agencji została wyegzekwowana w wysokości 52.304,97 zł (wniosek o wszczęcie egzekucji k. 40, polecenie przelewu k. 43). Postępowanie egzekucyjne KM 98/98 dnia 4 lutego 2002 r. przez Komornika Sądowego w O. zostało umorzone w pozostałym zakresie z powodu bezskuteczności (postanowienie k. 44).

Pozostała część niewyegzekwowanej wierzytelności głównej z tytułu umowy kredytu wynosi kwotę 40.468,08 zł (k. 184 – 185 – zestawienia)

Powódka zwróciła się do pozwanego pismem z dnia 18 grudnia 2009 r. o informacje w sprawie zadłużenia małżonków Z. i K. R.. Pismo to zostało przekazane przez pozwanego do banku (...) S.A. (następca prawny Banku (...) S.A.), jednakże powódce nie udzielono na nie odpowiedzi. W związku z powyższym powódka kilkakrotnie zwracała się o kolejne wyjaśnienia pismami z dnia 24 czerwca 2010 r. i 9 września 2010 r., które również pozostały bez odpowiedzi (pisma k.45, 47, 49). Kolejne pisma o informacje powódka kierowała drogą mailową (wiadomość e-mail k. 50).

Pismem z dnia 11 lutego 2012 r. pozwany przekazał powódce dokumentację dotyczącą sprawy zadłużenia małżonków R. (pismo z dnia 11 lutego 2012 r., k. 55).

Pismami z dnia 9 lutego 2012 r. (k. 151) i 11 lutego 2013 r. (k. 152) pozwany Bank poinformował powódkę o stanie tego zadłużenia.

W związku z tym, że w przekazanej dokumentacji sprawy nie znajdował się oryginał tytułu wykonawczego przeciwko małżonkom K. i Z. R., powódka w celu odzyskania pozostałej części wierzytelności dnia 10 stycznia 2014 r. wystąpiła do Sądu Okręgowego w Warszawie z wnioskiem o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego (wniosek k. 62-64). Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie o sygn. akt XXV Co 9/14 wydał powódce tytuł wykonawczy w miejsce utraconego, zaznaczając, że w toku postępowania egzekucyjnego została już wyegzekwowana kwota 52.304,57 zł (postanowienie z dnia 12 lutego 2015 r., k. 68-69). Postanowieniem z dnia 26 marca 2015 r. tytułowi wykonawczemu została nadana klauzula wykonalności (postanowienie z dnia 26 marca 2015r., k. 69). Następnie na podstawie tego tytułu powódka wszczęła postępowanie egzekucyjne przeciwko małżonkom R..

Małżonkowie K. i Z. R. wystąpili z powództwem o pozbawienie tego tytułu wykonawczego wykonalności powołując się na przedawnienie roszczenia (pozew k. 70-75). O postępowaniu został powiadomiony pozwany, który jednak nie zdecydował się przystąpić do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego po stronie Agencji (odpowiedź na pozew

z przypozowaniem k.78-80). Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w Warszawie pozbawił wskazany tytuł wykonawczy wykonalności i zasądził od powodowej Agencji na rzecz małżonków R. kwotę 4.458,00 zł (wyrok wraz z uzasadnieniem k. 84-93).

Powódka pismem z dnia 17 września 2015 r. wezwała pozwanego do naprawienia szkody powstałej wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy poprzez zapłatę kwoty 270.530,71 zł, na którą składała się należność główna w wysokości 40.468,08 zł, odsetki w wysokości 225.604,63 zł oraz koszty sądowe zasądzone od Agencji na rzecz K. i Z. R. w wysokości 4.458,00 zł w terminie 14 dni (pismo, k. 131-132). Pozwany odebrał to wezwanie w dniu 21 września 2015 r. (k. 131v).

Sąd dokonał następującej oceny dowodów:

Sąd uznał za pełnowartościowy materiał dowodowy przedstawione przez strony w sprawie dokumenty wymienione na wstępie uzasadnienia. Ich autentyczność, jak i zawartość nie były kwestionowane przez żadną ze stron i Sąd także nie znalazł podstaw do ich podważania. Dodatkowo należy podnieść, iż przedstawione dowody były wystarczające do ustalenia istotnych okoliczności faktycznych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W pierwszym rzędzie należy podnieść, iż powódka wystąpiła w niniejszej sprawie z roszczeniem odszkodowawczym wywodzonym z kontraktu, podnosząc, iż na skutek nienależytego wykonania umowy przez pozwaną i przez jego poprzednika prawnego doznała szkody majątkowej. Jako szkodę powódka wskazała utracone wierzytelności, które zdaniem powódki uzyskałaby, gdyby pozwana lub jej poprzednik prawny w należyty sposób wykonali umowę (niewyegzekwowana i przedawniona należność główna przysługująca Agencji wobec K. R. i Z. R. w wysokości 40.468,08 zł oraz zsumowane odsetki z tytułu opóźnienia w zapłacie tej należności głównej liczone od tej kwoty w wysokości 225.604,63 zł za okres od dnia 15 stycznia 1995 r. do dnia 14 września 2015 r.) oraz stratę (koszty sądowe zasądzone w sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności od Agencji na rzecz K. i Z. małżonków R. w wysokości 4.458 zł, które powódka była zobowiązana ponieść w związku z przegranym procesem sądowym).

W ocenie Sądu strona powodowa poniosła szkodę majątkową na skutek zaniechania realizacji kontraktu przez stronę pozwaną, przy czym w mniejszym zakresie ilościowym niż wynika to z żądania pozwu.

Powódka co do zasady trafnie oparła swoje roszczenie na podstawie przepisu art. 471 k.c., zgodnie z którym przesłankami odpowiedzialności kontraktowej są niewykonanie bądź nienależyte wykonanie zobowiązania, poniesienie szkody, związek przyczynowy pomiędzy niewykonaniem bądź nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą.

Wobec kontraktowej podstawy odpowiedzialności pozwanego w niniejszej sprawie dla oceny zasadności roszczenia strony powodowej zasadnicze znaczenie ma analiza treści kontraktu wiążącego strony, którego przepisy stały się podstawą sformułowania przez powódkę przedmiotowego roszczenia.

W tym zakresie należy zaznaczyć, iż umowa zawarta pomiędzy poprzednikami prawnymi stron procesu z dnia 10 lipca 1992 r. została zastąpiona umowami zawartymi już przez powódkę a poprzednikiem prawnym pozwanego, a mianowicie umową z dnia 25 maja 1995 r. wraz z aneksem nr (...), umową z dnia 21 września 1998 r. oraz umową z dnia 7 stycznia 1999 r. wraz z aneksem z dnia 31 grudnia 2013 roku.

W § 4 umowy z dnia 25 maja 1995 r. strony zawarły zobowiązanie, iż Bank podejmuje wszelkie możliwe działania zmierzające do odzyskania wierzytelności Agencji wynikających z umów o spłatę zrestrukturyzowanego długu oraz umów o kredyt. Zgodnie z § 6 umowy z dnia 21 września 1998 r. Bank zobowiązany był do podejmowania wszystkich możliwych działań zmierzających do odzyskania wierzytelności Agencji, przy czym przed skierowaniem sprawy na drogę postępowania sądowego oraz do organów egzekucyjnych Bank powinien poinformować dłużnika

o wynikających z niniejszej umowy możliwościach złagodzenia warunków spłaty wierzytelności Agencji. Natomiast Stosownie do § 5 ust. 2 umowy z dnia 7 stycznia 1999 r. Bank zobowiązał się do prowadzenia przejętej obsługi zobowiązań i wierzytelności na zasadach, o których mowa w wyżej wymienionej umowie z dnia 21 września 1998 roku. Dodatkowo w § 24 ust. 2 umowy z dnia 21 września 1998 r. strony ustaliły, iż Agencji przysługuje prawo do wystąpienia wobec Banku z roszczeniem celem pokrycia strat powstałych w wyniku nieprzestrzegania przez Bank warunków tej umowy. Również w aneksie z dnia 21 grudnia 2013 r. w § 4 ust. 2 strony zastrzegły, że rozwiązanie umowy nie narusza prawa Agencji do wystąpienia wobec banku z roszczeniem o pokrycie strat powstałych w wyniku nieprzestrzegania przez Bank warunków umowy.

Mając na uwadze powyższą treść kontraktu łączącego strony oraz bezsporny fakt, iż po dniu 4 lutego 2002 r. poprzednik prawny pozwanego ani też pozwany nie podjęli żadnych czynności celem wyegzekwowania w imieniu i na rzecz powódki pozostałej części wierzytelności przysługującej powódce wobec kredytobiorców K. R. i Z. R. (k. 1 – 89 akt KM 98/98 komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Otwocku), należy uznać, iż strona pozwana ponosi odpowiedzialność za wyrządzenie szkody majątkowej stronie powodowej na skutek zaniechania realizacji postanowień umownych zobowiązujących stronę pozwaną do podejmowania czynności zmierzających do wyegzekwowania wierzytelności na rzecz powódki. Strona pozwana swoim zachowaniem naruszyła przepis § 5 ust. 2 umowy z dnia 7 stycznia 1999 r. w związku z przepisem § 6 umowy z dnia 21 września 1998 roku. Tym samym niewykonywanie kontraktu w okresie od dnia 4 lutego 2002 r. uzasadnia przyjęcie odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej wobec powódki na podstawie art. 471 kc. Co do zasady zostały zrealizowane wszystkie przesłanki tej odpowiedzialności, a mianowicie powódka wykazała niewykonanie zobowiązania, poniesienie szkody oraz związek przyczynowy pomiędzy niewykonaniem zobowiązania a szkodą.

Zgodzić się należy ze stanowiskiem powódki, że to zaniechanie działania na rzecz powódki, do którego była zobowiązana strona pozwana na podstawie w/w umowy spowodował stan rzeczy, w którym powódka utraciła możliwość odzyskania przysługującej jej od kredytobiorcy wierzytelności w części w jakiej ta wierzytelność nie została wyegzekwowana do dnia 4 lutego 2002 roku. Bierność strony pozwanej doprowadziła do sytuacji, w której z uwagi na upływ czasu kredytobiorca w skuteczny sposób uchylił się od obowiązku spełnienia świadczenia na rzecz powódki podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia. Jednocześnie należało uznać, iż niewykonanie umowy przez pozwaną było następstwem okoliczności, za które pozwana ponosi odpowiedzialność. Zgodnie z treścią art. 471 k.c. ustawodawca wprowadził domniemanie, iż niewykonanie umowy jest następstwem okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi dłużnik. Domniemanie to nie tylko nie zostało obalone w niniejszej sprawie przez pozwanego, ale pozwany nawet nie podjął próby jego obalenia.

Natomiast pozwany zarzucił powódce brak współdziałania, które regulował § 1 ust. 1 umowy z dnia 21 września 1998 r., zgodnie z którym przedmiotem umowy jest współdziałanie Agencji i Banku w zakresie realizacji wierzytelności i zobowiązań finansowych wynikających z umowy zawartej w dniu 10.07.1992 r. pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej a Bankiem. Zdaniem Sądu zarzut ten należy uznać za ogólnikowy i nieuzasadniony, pozwany nie przedstawił ani jednej konkretnej okoliczności, która wskazywałaby, iż powódka dopuściłaby się ewentualnie takiego rodzaju zaniechania w ramach w/w obowiązku współpracy, które skutkowałoby niemożnością wykonywania umownych obowiązków strony pozwanej w przedmiocie egzekucji wierzytelności. Okoliczności zwalniającej pozwanego z odpowiedzialności nie może stanowić fakt skierowania przez pozwanego do powódki pism z dnia 9 lutego 2012 r. i 11 lutego 2013 r. informujących o stanie sprawy małż. K. i Z. R.. Tylko dodatkowo należy podnieść, iż roszczenie powódki wobec kredytobiorcy przedawniło się ostatecznie z dniem 4 lutego 2012 r., a zatem jakiegokolwiek czynności podejmowane po tej dacie przez stronę pozwaną nie miały żadnego znaczenia dla oceny odpowiedzialności pozwanego wobec powódki.

Pozwana podniosła także zarzut przedawnienia roszczenia w zakresie roszczenia o odsetki wyliczone od kwot dopłat (należności głównej) za okres poprzedzający ostatnie trzy lata, podnosząc iż roszczenie to ma charakter roszczenia o świadczenie okresowe.

Sąd nie podzielił tego zarzutu, albowiem powódka domagała się w niniejszym procesie kwoty 225.604,63 zł wyliczonej wprawdzie jako zsumowane odsetki z tytułu opóźnienia w spełnieniu świadczenia głównego, ale odsetki te potraktowała jako element szkody majątkowej. Tak sformułowane żądanie pozwu oznacza, iż powódka w tym zakresie uczyniła w istocie z zsumowanych odsetek kapitał. Tym samym nie jest to roszczenie o świadczenie okresowe, a roszczenie o zapłatę jednorazowego odszkodowania z kontraktu, które jedynie zostało wyliczone według zasad obowiązujących w zakresie odsetek. Obowiązek naprawienia szkody obejmuje jej całość, w tym także uszczerbek wywołany nieotrzymaniem należnych świadczeń we właściwym czasie, w wypadku świadczeń pieniężnych obejmuje także odsetki należne za opóźnienie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2008 r., V CSK 515/07, Lex nr 395257). W tym miejscu należy także zaznaczyć, iż powódka nie jest przedsiębiorcą. W rezultacie stosownie do art. 118 kc. roszczenie to podlega 10 letniemu, a nie 3 letniemu terminowi przedawnienia.

W konsekwencji braku wykonanego zobowiązania przez pozwanego po stronie powódki powstała szkoda rozumiana jako uszczerbek majątkowy. W ocenie Sądu wysokość tej szkody jest jednak inna niż wysokość przedstawiona przez stronę pozwaną.

Wymaga zaznaczenia, iż jako szkodę powódka wskazała utracone wierzytelności, które zdaniem powódki uzyskałaby, gdyby pozwana lub jej poprzednik prawny w należyty sposób wykonali umowę (niewyegzekwowana i przedawniona należność główna przysługująca Agencji wobec K. R. i Z. R. w wysokości 40.468,08 zł oraz zsumowane odsetki z tytułu opóźnienia w zapłacie tej należności głównej liczone od tej kwoty w wysokości 225.604,63 zł za okres od dnia 15 stycznia 1995 r. do dnia 14 września 2015 r.).

Nie ulega zatem wątpliwości, iż powódka domaga się od pozwanej tego co mogłaby uzyskać od samego dłużnika – kredytobiorcy, gdyby pozwana w należyty sposób wykonała umowny obowiązek egzekwowania należności na rzecz powódki od tego dłużnika.

Zdaniem Sądu gdyby pozwana w prawidłowy sposób wykonywała wyżej wymienione obowiązki umowne to mogłaby odzyskać na rzecz powódki jedynie należność główną przysługującą Agencji wobec K. R. i Z. R. w wysokości 40.468,08 zł oraz zsumowane odsetki z tytułu opóźnienia w zapłacie tej należności głównej liczone jedynie za okres 3 lat, a nie za ponad 20 letni okres objęty żądaniem pozwu, czyli od dnia 15 stycznia 1995 r. do dnia 14 września 2015 roku.

Powyższe stanowisko Sądu wynika z faktu, iż za okoliczność graniczącą z pewnością należy uznać to, iż nawet gdyby pozwana prawidłowo prowadziła czynności egzekucyjne na rzecz powódki to kredytobiorcy - K. R. i Z. R. podnieśliby zarzut przedawnienia roszczenia w tym zakresie, co oznacza, iż nawet przy zachowaniu najwyższej staranności pozwana mogłaby wyegzekwować na rzecz powódki jedynie należność główną przysługującą Agencji wobec K. R. i Z. R. w wysokości 40.468,08 zł oraz zsumowane odsetki z tytułu opóźnienia w zapłacie tej należności głównej liczone jedynie za okres 3 lat. Zgodnie bowiem z przepisem art. 125 kc roszczenia co do wierzytelności stwierdzonych wyrokiem przedawniają się co do zasady z upływem 10 lat, ale w przypadku roszczeń o wierzytelności, których przedmiotem są świadczenia okresowe ten termin przedawnienia wynosi już tylko 3 lata. Sąd dokonując oceny wysokości szkody zobowiązany jest do uwzględnienia szkody hipotetycznej, ale zarazem takiej która niewątpliwie wystąpiłaby gdyby nie zachowanie dłużnika. Hipotetyczny element szkody jakim są utracone korzyści podlega ustaleniu w realiach konkretnej sprawy przez przeprowadzenie fikcyjnego rozumowania opartego na analizie dostępnych faktów, mającego odtworzyć sytuację jak najprawdopodobniej wystąpiłaby, gdyby nie doszło do zdarzenia wyrządzającego szkodę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27.11.2002 r., I CKN 1215/00, OSP 2004/1/3). Mając na uwadze ogólne zasady doświadczenia zawodowego, życiowego, ale przede wszystkim, iż kredytobiorcy - K. R. i Z. R. podnieśli w rzeczywistości taki zarzut przedawnienia roszczenia w sprawie wytoczonej przez nich powódce w przedmiocie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności (sygn. akt II C 854/15 SR dla Warszawy M.) należało uznać, iż dłużnicy ci zachowują się racjonalnie i w trosce o własny interes zgłoszą zarzut przedawnienia zawsze wówczas gdy zaistnieją okoliczności faktyczne uzasadniające jego zgłoszenie.

W rezultacie Sąd uznał, iż powódka nie jest uprawniona do domagania się od pozwanego naprawienia szkody w większym zakresie niż to co powódka realnie utraciła na skutek bezprawnego zaniechania strony pozwanej.

Mając na uwadze powyższe Sąd zasądził na rzecz powódki od pozwanego kwotę przedstawiającą sumę dwóch wartości: należności główną przysługującej Agencji wobec K. R. i Z. R. w wysokości 40.468,08 zł oraz zsumowane odsetki z tytułu opóźnienia w zapłacie tej należności głównej liczone jedynie za okres 3 lat (trzech ostatnich lat przed upływem ostatecznego terminu przedawnienia roszczenia tj. za okres od dnia 4 lutego 2009 r. do 4 lutego 2012 r.) w wysokości 15.782,55 złotych. Sąd uwzględnił w/w okres trzech ostatnich lat przed upływem ostatecznego terminu przedawnienia, ponieważ jak już zostało to uprzednio podniesione powódka nie mogłaby realnie oczekiwać na uzyskanie tych odsetek za okres dłuższy niż 3 lata, a zarazem strona pozwana nie doprowadziłaby do ujemnego skutku w postaci wyżej opisanego przedawnienia wierzytelności gdyby podjęła jakąkolwiek czynność jeszcze w dniu 4 lutego 2009 roku. Łącznie szkoda powódki opiewa na kwotę 56.250,63 złotych. Sąd uznał, iż w pozostałym zakresie powódka nie wykazała i nie udowodniła poniesienia szkody.

Powódka wystąpiła także z twierdzeniem, iż na skutek wyżej opisanego zachowania strony pozwanej poniosła stratę w postaci kosztów sądowych zasądzonych w sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności od Agencji na rzecz K. i Z. małżonków R. w wysokości 4.458 zł, które powódka była zobowiązana ponieść w związku z przegranym procesem sądowym.

W ocenie Sądu brak jest podstaw do przypisania stronie pozwanej odpowiedzialności prawnej w związku z poniesieniem przez powódkę wyżej wymienionego wydatku. Zdaniem Sądu powódka jako wierzyciel kredytobiorcy – niezależnie od treści zobowiązania umownego pozwanej wobec powódki, z którego powódka wywodzi roszczenie – samodzielnie powinna zdawać sobie sprawę z tego, kiedy jej wierzytelność wobec kredytobiorcy stała się wymagalna, a w konsekwencji kiedy upływa termin przedawnienia, powinna się także liczyć z tym, iż dłużnik może skorzystać z swojego uprawnienia w postaci podniesienia zarzutu przedawnienia. Dodatkowo powódka w uzasadnieniu wniosku o wydanie tytułu wykonawczego w zamian za utracony w sprawie o sygn. akt XXV Co 9/14 przyznała, iż już w dniu 10 lutego 2012 r. uzyskała od strony pozwanej dokumenty dotyczące stanu egzekucji wobec kredytobiorców (k. 7 v., k. 45 akt XXV Co 9/14). Ponadto nie było żadnych przeszkód do tego, aby powódka jako wierzyciel zapoznała się z aktami postępowania egzekucyjnego KM 98/98, które nota bene stanowiły one przedmiot dowodu w sprawie o sygn. akt XXV Co 9/14 wszczętej przez powódkę. Lektura dokumentów zgromadzonych w tych aktach prowadziła do jednoznacznego wniosku, iż bieg 10 letniego terminu przedawnienia roszczenia powódki wobec kredytobiorcy rozpoczął się w dniu 4 lutego 2002 r., czyli z dniem umorzenia postępowania egzekucyjnego przez komornika. W tym stanie rzeczy powódka podejmując od 2014 r. czynności procesowe zmierzające do odzyskania pozostałej części wierzytelności od kredytobiorców powinna była liczyć się z tym, iż mogą one z bardzo dużym prawdopodobieństwem zakończyć się niepowodzeniem, w tym koniecznością poniesienia kosztów przegranego procesu. Już podejmując decyzję o wystąpieniu w dniu 15 stycznia 2014 r. z wnioskiem o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego, któremu została następnie w dniu 26 marca 2015 r. nadana klauzula wykonalności, a następnie z wnioskiem egzekucyjnym powódka świadomie podjęła ryzyko w tym zakresie, ponieważ jej roszczenie wobec kredytobiorcy przedawniło się w dniu 4 lutego 2012 r., czyli po upływie 10 lat od dnia umorzenia postępowania egzekucyjnego przez komornika. Z tego względu powódka powinna mieć świadomość wysokiego prawdopodobieństwa podniesienia przez małżonków K. i Z. R. zarzutu przedawnienia. Tylko dodatkowo należy podnieść, iż już we wrześniu 2014 r. dłużnicy (kredytobiorcy) – w toku postępowania w przedmiocie wydania tytułu wykonawczego w zamian za utracony - poinformowali powódkę, iż w przypadku w wszczęcia przez nią na podstawie takiego tytułu postępowania egzekucyjnego podejmą obronę przed potencjalnymi działaniami powódki w oparciu o zarzut przedawnienia roszczenia powódki (k. 69 – 70 akt sprawy XXV Co 9/14 - pismo dłużników)

Podstawą rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek ustawowych od żądanego odszkodowania od dnia 6 października 2015 r. jest przepis art. 481 § 1 kc, zgodnie z którym wierzyciel może domagać się odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego. W tym zakresie Sąd miał na uwadze, iż stan wymagalności roszczenia o odszkodowanie z mocy art. 455 kc powstaje dopiero z chwilą wezwania dłużnika do zapłaty (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2008, sygn. akt VCSK 515/07, Lex nr 395257). W przedmiotowej sprawie pozwany odebrał wezwanie do zapłaty oznaczonej kwoty w wyznaczonym terminie 14 dni w dniu 21 września 2015 r., a zatem roszczenie powódki stało się wymagalne począwszy od dnia 6 października 2015 roku.

Sąd rozstrzygnął o kosztach procesu, w tym o kosztach zastępstwa procesowego na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu. Rozstrzygnięcie to zgodne jest z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów. Zasądzenie z tego tytułu kwoty 5.610,15 zł od powódki na rzecz pozwanego stanowi następstwo reguły, iż częściowe przegranie sprawy stwarza obowiązek częściowego zwrotu kosztów procesu, a jej wysokość wynika z wygrania sprawy przez powódkę w 20,79 % (zasądzona kwota 56.250,63 zł przy całej wartości przedmiotu sporu na poziomie 270.531,71 zł), a przez pozwanego w 79,21 %, przy łącznych kosztach procesu poniesionych przez strony w kwocie 42.361zł (po stronie powódki: 13.527 zł – opłata sądowa od pozwu, 14.400 zł – wynagrodzenie pełnomocnika procesowego, 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego, a po stronie pozwanego 14.417 zł – wynagrodzenie pełnomocnika procesowego - 14.400 zł, 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego). Pozwana powinna ponieść koszty procesu w kwocie 8.806,85 zł (42.361 zł x 20,79 %), a dotychczas poniosła już te koszty na kwotę 14.417 złotych. W konsekwencji do zapłaty pozostała na rzecz pozwanej od powódki kwota 5.610,15 zł (14.417 zł – 8.806,85 zł).

Mając na uwadze całokształt poczynionych powyżej rozważań Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.